

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet

Nya regler för skolor med konfessionell inriktning SOU 2019:64

Ert diarienummer U2020/00060/S

Förvaltningsrätten i Malmö har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, inget att erinra avseende övervägandena och de i betänkandet föreslagna ändringarna av skollagen gällande definitioner, ägar- och ledningsprövning och huvudmannaförsäkringen, anmälningsskyldighet och tillsyn, samt firande av avslutningar och uppmärksammandet av traditionella högtider i gudstjänstlokaler.

Förvaltningsrätten i Malmö avstyrker de i betänkandet föreslagna ändringarna av skollagen vad avser införande av ett etableringsstopp för skolor med konfessionell inriktning av i huvudsak följande skäl.

Liksom konstateras i betänkandet krävs tungt vägande skäl för att inskränka en rättighet som den att inrätta s.k. undervisningsanstalter. Några sådana skäl framkommer emellertid inte av utredningens direktiv. Utredningens bedömning är därtill att det utifrån tillgänglig statistik inte går att peka ut några generella problem på skolor med konfessionell inriktning av den digniteten att dessa ensamma kan utgöra ett sådant angeläget eller trängande allmänintresse som kan motivera ett etableringsstopp. I den mån problem

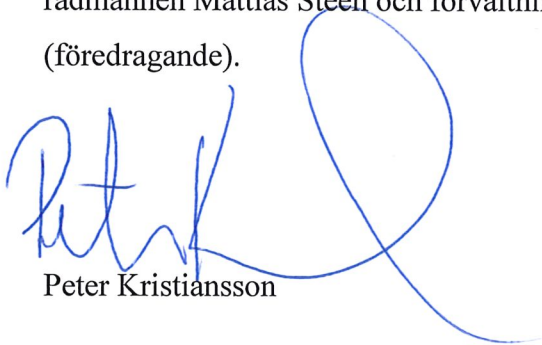
förekommer inom en verksamhet förefaller dessa i huvudsak vara ett resultat av bristande efterlevnad av befintliga regler snarare än den inriktning – konfessionell eller inte – verksamheten har. Befintligt regelverk avseende kontroll av skolverksamheter tillsammans med de föreslagna ändringarna gällande bl.a. anmälningsskyldighet och ledningsprövning förefaller därtill utgöra tillräckliga verktyg för att stävja eventuell överrepresentation av problemskolor med konfessionell inriktning. Ett etableringsstopp för fristående skolor och fritidshem med konfessionell inriktning riskerar därmed bl.a. att, liksom utretts i betänkandet, utgöra diskriminering enligt Europakonventionen och konventionens första tilläggsprotokolls artikel 2. Ett etableringsstopp riskerar vidare att utgöra diskriminering enligt diskrimineringslagen och en otillåten begränsning av den näringsfrihet som följer av bl.a. EU:s rättighetsstadga.

Därtill kan noteras att det, vilket påpekats i betänkandet, inte kan uteslutas att det även efter ett eventuellt införande av ett etableringsstopp kommer att finnas starka önskemål om att inrätta skolor eller fritidshem som rent faktiskt kommer att ha en konfessionell inriktning, även om den sökande inte uppger det i sin ansökan. Den föreslagna prövningen av om det finns *anledning att anta* att den sökta verksamheten i praktiken kommer att ha en konfessionell inriktning eller inrymma konfessionella inslag är dock inte särskilt utvecklad i betänkandet. Ärenden där den sökande fått avslag på sagda grund överklagas till allmän förvaltningsdomstol och det kan antas att det är denna typ av ärenden som, utöver enskilda som önskar få en rättslig prövning av frågan om etableringsstoppets förenlighet med internationell rätt, i huvudsak kommer ge upphov till en ökad måltillströmning till förvaltningsrätterna. I betänkandet anges dock inte annat rörande prövningen än att den huvudmannaförsäkran och de demokratikriterier som föreslagits kan tjäna som vägledning för beslutsmyndigheten, samt att utredningen bör dokumenteras och utförligt motiveras. Beviskravet i denna del är dessutom lägre än vad som föreslås avseende den ägar- och ledningsprövning som utvecklats i betänkandet, där *särskild anledning att anta* föreslås gälla. Det kan ifrågasättas om inte beviskravet även i denna del borde vara det högre av de två, i den mån

ledning alls ska hämtas från den föreslagna ägar- och ledningsprövningen. Skillnaden i beviskrav riskerar annars att medföra tillämpningssvårigheter för beslutsmyndigheterna. Det går heller inte att bortse från att det för att neka tillstånd att driva skolverksamhet, så som förslaget är lagt, skulle krävas en mindre robust utredning vid misstanke om konfessionella inslag eller inriktning, än vid misstanke om att det i verksamheten skulle förekomma våld eller ett motarbetande av det demokratiska styrelseskicket.

Detta remissyttrande har beslutats av chefsrådmannen Peter Kristiansson, rådmannen Mattias Steen och förvaltningsrättsfiskalen Ulrika Matsson (föredragande).

Peter Kristiansson

Mattias Steen

Ulrika Matsson